

# OBSAH

ÚVOD . . . . .	11
1 OSOBNOST A DÍLO . . . . .	15
1.1 Dějiny bádání . . . . .	15
1.2 Prameny . . . . .	21
Justinova vlastní díla . . . . .	21
Akta Justina a jeho druhů . . . . .	22
Tatianos a církevní otcové . . . . .	23
Svědectví Eusebia z Kaisareie . . . . .	24
1.3 Osobnost . . . . .	28
Samařan? . . . . .	30
Filosof. . . . .	32
Křesťanský učitel . . . . .	36
Apologeta . . . . .	37
Mučedník . . . . .	39
1.4 Dílo. . . . .	40
Textová tradice . . . . .	42
1.5 Justinovo učení. . . . .	47
Učení o Logu . . . . .	47
Další rysy Justinovy teologie . . . . .	49
Teologie svátostí. . . . .	49
Eschatologie . . . . .	50
2 KONTEXT: KŘESŤANSKÁ LITERATURA	
2. STOLETÍ . . . . .	53
2.1 Justinovi předchůdci a současníci . . . . .	56
Quadratus. . . . .	56
Aristeidés . . . . .	57
Aristón z Pelly . . . . .	58
2.2 „Heretici“ . . . . .	59
Basileidés . . . . .	59
Valentinos. . . . .	60
Markión z Pontu . . . . .	61
2.3 Pohanská reakce. . . . .	62
Fronto z Cirty. . . . .	62

Lúkianos ze Samosaty . . . . .	63
Kelsos . . . . .	64
2.3 Justinovi žáci a pokračovatelé . . . . .	65
Tatianos . . . . .	65
Miltiadés. . . . .	67
Apollinaris z Hierapole . . . . .	67
Melitón ze Sard . . . . .	68
Athénagoras . . . . .	69
Theofilos z Antiochie . . . . .	71
3 JUSTIN A BIBLE. . . . .	73
3.1 Úvod . . . . .	73
3.2 Dějiny bádání . . . . .	74
Citace starozákonní . . . . .	74
Citace novozákonní . . . . .	78
Shrnutí . . . . .	83
3.3 Prorocké spisy a prorocký duch. . . . .	87
3.4 Písmo / Písma, je psáno . . . . .	93
Je psáno / píše se . . . . .	95
3.5 Justin a „Starý zákon“ . . . . .	98
3.6 Justin a „Nový zákon“ . . . . .	103
Evangelium a evangelia . . . . .	104
Citace Ježíšových slov . . . . .	106
„Vzpomínky apoštolů“ . . . . .	110
Narativní látky . . . . .	129
3.7 Vztah k novozákonním autorům . . . . .	131
Pavlovy listy . . . . .	132
Matoušovo evangelium . . . . .	133
Markovo evangelium . . . . .	134
Lukášovské spisy . . . . .	134
Janovské spisy . . . . .	135
3.8 Závěr. . . . .	136
4 VÝKLAD ŽALMU 22 (21 LXX). . . . .	139
4.1 Žalm 22. . . . .	141
4.2 Citace Ž 22 v kanonických evangeliích, u apoštolských otců a Justina Mučedníka. . . . .	144

Ježíšova slova na kříži (Ž 21,2a LXX) . . . . .	146
Výsměch kolemjdoucích (Ž 21,8–9 LXX) . . . . .	148
Ukřižování a losování o oděv (Ž 21,17–19 LXX) . . . . .	152
Chvála Boha ve shromáždění (Ž 21,23n LXX) . . . . .	157
4.3 Justinův výklad Žalmu 21,2–24 (LXX) . . . . .	158
Kontext . . . . .	158
Daleko od mé spásy... (Dial. 99,2–3 ~ Ž 21,2b.3 LXX) . . .	160
Ty však pobýváš ve svatyni... (Dial. 100,1–5 ~ Ž 21,4 LXX) . . . . .	161
V tebe doufali otcové naši (Dial. 101,1n ~ Ž 21,5–7 LXX)	165
Naděje má od prsou matky mé (Dial. 102,1–4 ~ Ž 21,10 LXX) . . . . .	166
Moje síla vyschla jako střepek (Dial. 102,5 a 103,9 ~ Ž 21,16 LXX) . . . . .	168
Spolehnutí na Hospodina (Dial. 102,6 ~ Ž 21,11n LXX) . .	169
Úzkost je blízko a není, kdo by pomohl (Dial. 103,1–2 ~ Ž 21,12n) . . . . .	170
Otevřeli na mě svou tlamu jako řvoucí lev (Dial. 103,3–6 ~ Ž 21,14 LXX) . . . . .	171
Všechny mé kosti se rozlévají (Dial. 103,7–8 ~ Ž 21,15) . . .	173
Odvedl jsi mě do prachu smrti (Dial. 104 ~ Ž 21,16b–19 LXX) . . . . .	174
Úpěnlivá modlitba (Dial. 105 ~ Ž 21,20–22 LXX) . . . . .	175
Oslava Hospodina ve shromáždění (Dial. 106 ~ Ž 21,23–24 LXX) . . . . .	177
Znamení proroka Jonáše (Dial. 107) . . . . .	179
4.4 Závěr. . . . .	180
5 ZÁVĚR . . . . .	185
Justinův výklad Žalmu 21 (LXX) ( <i>Dialog se Židem Tryfónem</i> , kap. 97,3–107,1) . . . . .	193
Seznam zkratk . . . . .	205
Bibliografie. . . . .	209
Poděkování. . . . .	217

Ediční poznámka . . . . .	218
Summary . . . . .	219
Rejstřík osobních jmen. . . . .	220
Rejstřík místních názvů . . . . .	222
Rejstřík spisů . . . . .	223
Rejstřík vybraných pojmů . . . . .	228